

Postanowienie z dnia 25 lutego 1998 r.

II UZ 4/98

Jeżeli kasacja radcy prawnego organizacji zrzeszającej emerytów lub rencistów została wniesiona bez pełnomocnictwa strony, to do uzupełnienia tego braku sąd w trybie art. 130 KPC wzywa radcę prawnego, a nie stronę.

Przewodniczący SSN: Barbara Wagner, Sędziowie SN: Andrzej Kijowski (sprawozdawca), Jerzy Kuźniar.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 25 lutego 1998 r. sprawy z wniosku Karola M. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w K. o wypłatę waloryzacji świadczeń, na skutek zażalenia wnioskodawcy od postanowienia Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie z dnia 9 września 1997 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

o d d a l i ć zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie postanowieniem z dnia 9 września 1997 r. [...] odrzucił kasację, którą w imieniu wnioskodawcy Karola M. wniósł radca prawny Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów - Zarządu Oddziału Dzielnicowego K.-N.H., zaskarżając postanowienie tegoż Sądu Apelacyjnego z dnia 13 maja 1997 r. o oddaleniu zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie z dnia 14 lutego 1997 r. [...]. Odrzucenie kasacji Sąd Apelacyjny motywował tym, iż radca prawny złożył jedynie pełnomocnictwo udzielone mu przez Związek, lecz nie przedłożył pełnomocnictwa z podpisem mocodawcy, tj. Karola M., przy czym brak ten - pomimo wezwania i pouczenia o skutkach jego niespełnienia - nie został w

wyznaczonym terminie usunięty. Brak właściwego pełnomocnictwa uniemożliwia uznanie radcy prawnego za pełnomocnika wnioskodawcy uprawnionego do wniesienia kasacji (art. 393³ § 1 KPC), wobec czego kasacja podlega odrzuceniu (art. 393⁵ KPC). Skutek ten uzasadnia dodatkowo fakt, że przedmiotowe pismo zostało wprowadzone nazwane "kasacją", lecz nie odpowiada wymogom przepisanych dlań przez art. 393³ KPC, gdyż nie wskazuje rzekomo naruszonego przepisu prawa materialnego, a poza tym nie zawiera uzasadnienia podstawy kasacyjnej. Tego rodzaju uchybienia są zaś w utrwalonej judykaturze traktowane jako wady o nieusuwalnym charakterze.

W zażaleniu na powyższe postanowienie radca prawny Związku, załączając pełnomocnictwo wnioskodawcy, domagał się uchylecia zaskarżonego orzeczenia oraz "nadania sprawie biegu uznając kasację". W uzasadnieniu tego żądania pełnomocnik wnioskodawcy twierdzi, że udzielone mu zgodnie z art. 88 KPC ogólne pełnomocnictwo Związku upoważnia do występowania przed sądami w obronie członków, do których należy również Karol M. Sąd Apelacyjny nie uwzględnił ponadto faktu, iż "skarga kasacyjna dotyczy działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i przepisów prawa materialnego na podstawie którego Zakład działa".

W odniesieniu do meritum sprawy pełnomocnik twierdzi natomiast, że do stażu ubezpieczeniowego nie wliczono wnioskodawcy okresu od 15 listopada 1956 r. do 7 lutego 1957 r., choć w tym czasie pobierał z wojska uposażenie i zgodnie z art. 11 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) należało wspomniany okres uznać za równorzędny z okresem zatrudnienia. Sprzeczne z przepisami ustawy z dnia 29 września 1995 r. o zmianie ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 138), jak też z "zasadami art. 5 KC" jest natomiast drastyczna korekta wysokości renty inwalidzkiej wnioskodawcy ze wskaźnika 250% do wskaźnika 108,72, gdyż pozbawiła zainteresowanego środków do życia.

Zażalenie swego pełnomocnika poparł również wnioskodawca twierdząc, że radca prawny Związku jest upoważniony do złożenia kasacji, więc Sąd powinien zezwolić na jej "powtórzenie". Wnioskodawca podnosi też, że w sprawie wadliwości skargi kasacyjnej nie otrzymał od Sądu żadnego pisma.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne i podlega oddaleniu. Wbrew twierdzeniu zawartemu w uzasadnieniu zażalenia, Zarząd Dzielnicowego Oddziału K.-N.H. Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów nie udzielił swemu radcy prawnemu pełnomocnictwa ogólnego, obejmującego wszystkie sprawy Związku w postępowaniu cywilnym, tylko pełnomocnictwo w sprawach "dotyczących członka Związku", a więc pełnomocnictwo do prowadzenia "poszczególnych spraw" w rozumieniu art. 88 KPC. Ewentualne dysponowanie nawet ogólnym pełnomocnictwem Związku nie oznaczałoby zresztą, że jego radca prawny mógłby automatycznie, a więc niezależnie od woli poszczególnych członków, zastępować każdego z zainteresowanych w jego indywidualnych sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Aby więc radca prawny, reprezentujący Związek z mocy upoważnienia jego Zarządu "w sprawach dotyczących członków Związku", mógł w postępowaniu zastępować oznaczoną osobę fizyczną, to powinien legitymować się również jej pełnomocnictwem, którego zakres nie musi się pokrywać z ramami związkowego upoważnienia. Wspomniana osoba fizyczna może się ponadto w świetle art. 465 § 1 KPC wywodzić zarówno z kręgu członków Związku, jak też innych emerytów i rencistów, a nawet ubiegających się dopiero o przyznanie świadczenia emerytalno-rentowego. Powołany przepis wymaga bowiem tylko tego, aby pełnomocnikiem ubezpieczonego był przedstawiciel organizacji zrzeszającej emerytów lub rencistów, a kasację wniósł jej radca prawny.

Pogląd, że radca prawny występujący w sprawie jako pełnomocnik organizacji zrzeszającej emerytów lub rencistów powinien być umocowany również przez stronę wnoszącą kasację nie nasuwa zresztą żadnych wątpliwości i jest w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony (por. postanowienie z dnia 27 sierpnia 1996 r., I PKN 6/96, OSNAPiUS 1996 nr 24 poz. 378 oraz z dnia 23 kwietnia 1997 r., II UKN 68/97, OSNAPiUS 1998 nr 2 poz. 68).

Bez znaczenia jest argument podnoszony bezpośrednio przez stronę, że nie była przez Sąd Apelacyjny wzywana do uzupełnienia braków kasacji. Kasacja powinna być bowiem wniesiona przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym (art. 393² § 1 KPC), w tym także przez radcę prawnego organizacji zrze-

szającej emerytów lub rencistów (art. 465 § 1 zdanie 2 KPC). Wniesienie kasacji ro-
dzi więc domniemanie, że czyniący to adwokat lub radca prawny działa w imieniu
strony, a niezłączenie jej pełnomocnictwa stanowi jedynie łatwo usuwalny brak for-
malny. Do jego usunięcia w trybie art. 130 KPC sąd wzywa więc pełnomocnika i wez-
wania tego nie musi kierować równocześnie do mocodawcy.

Ma też rację Sąd Apelacyjny twierdząc, że kasacja wniesiona przez radcę
prawnego Związku nie spełniała ponadto wymagań przepisanych dla tego środka
zaskarżenia przez art. 393³ KPC. Brak skonkretyzowanych podstaw kasacji i ich
szczegółowego uzasadnienia jest przy tym wadą o nieusuwalnym charakterze. Próba
naprawienia tego braku w zażaleniu, skądinąd również wysoce nieudolna, nie ma
zatem żadnej doniosłości prawnej.

Z wyżej wskazanych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹⁹ w
związku z art. 385 i art. 397 § 2 KPC orzekł jak w sentencji.

=====